

ЧЕРКАСЬКИЙ ІНСТИТУТ ПОЖЕЖНОЇ БЕЗПЕКИ
ІМЕНІ ГЕРОЇВ ЧОРНОБИЛЯ
НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ

Кафедра управління у сфері цивільного захисту

ДЕРЖАВНЕ ПРАВО ЗАРУБІЖНИХ КРАЇН

Методичні вказівки до виконання контрольної роботи
для підготовки здобувачів за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти в галузі знань
08 «Право» за спеціальністю 081 «Право»

Черкаси 2024

Розглянуто та схвалено на засіданні кафедри управління у сфері цивільного захисту Черкаського інституту пожежної безпеки імені Героїв Чорнобиля НУЦЗ України (протокол № 1 від «26» серпня 2024 р.)

Вікторія ЧУБАНЬ

Державне право зарубіжних країн [методичні вказівки до виконання контрольної роботи для підготовки здобувачів за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти в галузі знань 08 «Право» спеціальність 081 «Право».

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧА.....	5
ФОРМИ І МЕТОДИ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ.....	6
ОРІЄНТОВНІ ПИТАННЯ ДЛЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ.....	6
ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ЗАСВОЄННЯ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧІВ...	7
ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ ТА ВИБОРУ ВАРІАНТУ.....	8
ПЕРЕЛІК ЗАВДАНЬ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ.....	10
СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	19

ВСТУП

Державне (конституційне) право зарубіжних країн є нормативною дисципліною циклу професійно-практичної підготовки.

Метою навчальної дисципліни є надання теоретичних і прикладних знань про розвиток конституційно-правового регулювання суспільних відносин в зарубіжних країнах; висвітлення головних елементів конституційно-правового статусу особи в зарубіжних країнах; формування цілісного уявлення про конституційні інститути безпосередньої і представницької демократії в зарубіжних країнах; ознайомлення студентів з особливостями основ конституційного права країн американського континенту, держав-членів Європейського Союзу і СНД, держав Азії й Близького Сходу.

Державне (конституційне) право зарубіжних країн має важливе значення для підготовки юристів, оскільки сприяє розширенню загального та професійного світогляду, допомагає оволодіти методикою проведення порівняльно-правового аналізу основ конституційного ладу зарубіжних країн, розуміти особливості конституційних гарантій реалізації прав і свобод людини, конституційно-правового регулювання повноважень органів та посадових осіб вищих органів державної влади і місцевого управління в різних країнах світу.

У результаті вивчення навчальної дисципліни — Державне (конституційне) право зарубіжних країн студенти повинні:

– знати джерела державного (конституційного) права; конституційні засади суспільного ладу зарубіжних країн; конституційні основи статусу людини й громадянина; конституційні інститути безпосередньої демократії; конституційні моделі організації і діяльності вищих органів державної влади і місцевого управління; основи конституційного права країн;

– вміти орієнтуватися в системі конституційно-правових актів, що встановлюють засади суспільного й державного ладу, права і свободи людини; набувати навичок та знань щодо використання норм, які регулюють конституційно-правові відносини; застосовувати набуті знання й уміння на практиці; прогнозувати тенденції конституційно- правового розвитку.

ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧА

Самостійна робота здобувача, відповідно до Державних стандартів освіти, повинна становити не менш як 50% часу, передбаченого для виконання основної освітньої програми з урахуванням рекомендацій Міністерства освіти і науки України щодо кількості годин аудиторних занять на тиждень.

Самостійна підготовка - це безперервний процес самостійної роботи здобувачів щодо поглиблення та поповнення знань, вмінь та навичок, необхідних для успішного оволодіння знаннями по даній дисципліні та виконання функціональних обов'язків за певними посадами.

Головною метою самостійної роботи здобувача є формування його пізнавальної активності, засвоєння ним основних умінь та навичок роботи з навчальними матеріалами, поглиблення та розширення вже набутих знань, підвищення рівня організованості.

Основними завданнями самостійної роботи здобувача є засвоєння в повному обсязі основної освітньої програми та послідовне вироблення навичок ефективної самостійної професійної (практичної й науково-теоретичної) діяльності на рівні встановлених стандартів.

Зміст самостійної роботи здобувача визначається навчальною програмою вивчення дисципліни, завданнями та рекомендаціями викладача.

Обсяги самостійної роботи окремого здобувача можуть значно виходити за межі навчальної програми, якщо це зацікавило його і у нього виникло бажання (потреба) у поглибленні та розширенні знань з даної навчальної дисципліни.

У процесі самостійної роботи здобувачі мають оволодіти вміннями та навичками:

- організації самостійної навчальної діяльності;
- самостійної роботи в бібліотеці з каталогами;
- роботи з навчальною, навчально-методичною, науковою, науково-популярною літературою;
- конспектування літературних джерел;
- роботи з довідковою літературою;
- опрацювання нормативно-правових актів; статистичної інформації тощо.

Самостійна підготовка включає в себе:

- вивчення документів законодавчого і нормативного характеру;
- постійне ознайомлення з новою юридичною, економічною, спеціальною та іншою літературою відповідно до напрямку діяльності.

Вибір питань для самостійного вивчення може бути обумовлений зацікавленістю здобувача, його прагненням до поглиблення своїх знань і навичок напрямку діяльності, а також виходячи з необхідності ліквідувати прогалини в знаннях, що можуть призвести до помилок у роботі.

Викладач може дати здобувачу індивідуальне завдання, вказавши, яку літературу необхідно вивчити і встановити строк, необхідний для цього, або запропонувати підготувати реферат по обумовленій темі, скласти проект документа. У такому разі план самостійної підготовки розробляється здобувачем і затверджується викладачем.

Самостійному вивченню здобувачами курсу чи окремих його тем передують оглядові лекції, на яких розглядаються завдання та послідовність вивчення курсу, найбільш важливі та проблематичні аспекти дисципліни, особливості їхнього вирішення у сучасних умовах глобалізації освітньої діяльності.

Контрольна робота є самостійним видом роботи, передбаченим навчальним планом вивчення курсу «Державне право зарубіжних країн».

Питання до підсумкового контролю

1. Державне право як основоположна галузь національної системи права
2. Предмет науки державного права зарубіжних країн.
3. Методологія науки державне право зарубіжних країн.
4. Конституційно-правові відносини, їх суб'єкти. Конституційно-правова відповідальність.
5. Джерела державного права зарубіжних країн.
6. Конституціоналізм та його основні періоди.
7. Поняття та зміст конституцій зарубіжних країн, їх класифікація.
8. Порядок підготовки та прийняття конституцій зарубіжних країн.
9. Форма і структура конституцій зарубіжних країн.
10. Загальна характеристика конституцій зарубіжних держав. Значення преамбул.
11. Конституція США 1787 р., її характерні риси і особливості. Порядок зміни Конституції.
12. Конституційне право Великобританії, його особливості і джерела.
13. Конституція ФРН 1949 р.
14. Конституція КНР 1982 р. Її характеристика.
15. Конституція Франції 1958 р. Її характеристика.
16. Форми конституційного контролю в зарубіжних країнах.
17. Види конституційного контролю.
18. Компетенція органів конституційного контролю.
19. Концепція соціальної держави в конституціях зарубіжних країн.
20. Конституційно-правові основи суспільного ладу зарубіжних країн.
21. Економічні відносини і їх конституційно-правове регулювання.
22. Соціальна структура суспільств зарубіжних країн.
23. Політична система і її конституційно-правове регулювання.
24. Партиїні системи в зарубіжних країнах. Особливості партійних систем в окремих країнах.
25. Конституційно-правовий статус особи в зарубіжних країнах.
26. Класифікація конституційних прав і свобод. Конституційні обов'язки особи.
27. Громадянство: поняття, підстави та порядок припинення.
28. Суверенітет як категорія конституційної теорії та практики, його різновиди.
29. Інститути безпосередньої демократії в зарубіжних країнах.
30. Вибори як засіб представницької демократії: поняття, види (на прикладах зарубіжних країн).
31. Характеристика виборчого права в зарубіжних країнах. Виборче право в об'єктивному та суб'єктивному значенні.
32. Виборчий процес, його основні стадії.
33. Виборчі системи, їх види.
34. Суть мажоритарної виборчої системи.
35. Пропорційна виборча система та її види.
36. Конституційно-правове регулювання референдуму в зарубіжних країнах.
37. Форма державного правління та її різновиди.
38. Монархія як форма правління, її види і ознаки.
39. Парламентська республіка, її ознаки.

40. Президентська республіка, її ознаки.
41. Напівпрезидентська (змішана) республіка.
42. Система «стримувань і противаг» в президентських республіках.
43. Форма державного (територіально-політичного) устрою. Різновиди іноземних держав за формою державного устрою.
44. Унітарна держава, її основні риси.
45. Основні риси федеративних держав, відмінність федерації від конфедерації.
46. Державні режими у зарубіжних країнах. Поняття і види.
47. Демократичний режим: поняття, ознаки, сутність.
48. Авторитарний і тоталітарний режими: поняття, ознаки, сутність і різновиди.
49. Інститут парламентаризму в конституціях зарубіжних країн.
50. Склад і структура парламентів зарубіжних країн, порядок їх роботи.
51. Палати парламенту: їх кількість, порядок формування і значення.
52. Основні повноваження парламентів в зарубіжних країнах.
53. Законодавча процедура в палатах парламенту.
54. Правове положення депутата парламенту. Імунітет і індемнітет.
55. Загальна характеристика та основні принципи місцевого самоврядування в зарубіжних країнах.
56. Порядок формування та компетенція органів місцевого самоврядування.
57. Виконавча влада та її органи.
58. Місце уряду в системі вищих органів держави в зарубіжних країнах.
59. Порядок формування уряду в зарубіжних країнах.
60. Голова уряду в зарубіжних країнах, його статус при різних формах правління.
61. Компетенція і функції уряду в зарубіжних країнах.
62. Поняття, місце і роль глави держави в системі органів державної влади.
63. Президент: порядок обрання і заміщення.
64. Взаємовідносини президента і парламенту в президентських і парламентських республіках.
65. Дострокове усунення президента з посади. Імпічмент.
66. Повноваження глави держави. Акти глави держави. Сутність інституту контрасигнатури.
67. Характерні риси та особливості конституційно-правового статусу монарха.
68. Конституційні принципи правосуддя та здійснення судової влади в зарубіжних країнах.
69. Судова влада в системі розподілу влад в зарубіжних країнах.
70. Статус суддів в зарубіжних країнах.
71. Правоохоронні органи зарубіжних країн, їх конституційно-правова регламентація.
72. Поліція (міліція) в зарубіжних країнах: поняття, види.

ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ЗАСВОЄННЯ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧІВ

Оцінювання результатів засвоєння знань студентів здійснюється у такий спосіб і за такими критеріями: усне та письмове опитування; результати самостійної роботи (контрольна робота); результати іспиту.

Шкала оцінювання знань наведена в таблиці 1.

Таблиця 1

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку

90 – 100	A	відмінно	зараховано
80-89	B	добре	
65-79	C		
55-64	D	задовільно	
50-54	E		
35-49	FX	незадовільно	не зараховано
1-34	F	незадовільно	не зараховано

ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ ТА ВИБОРУ ВАРІАНТУ

Контрольна робота є самостійним видом роботи здобувача, передбаченим навчальним планом вивчення курсу «Державне право зарубіжних країн».

Робота повинна бути надрукована на аркушах формату А4 шрифтом Times New Roman, розмір 14, інтервал – 1,5 (поля: верхнє та нижнє 2 см, ліве 3,5 см, праве 1,5 см) та вкладена у файл. Обсяг роботи – 10-15 друкованих аркушів.

Структура контрольної роботи: титульний лист, зміст, відповіді на питання, список використаних джерел.

Під час виконання роботи потрібно спочатку зазначити питання, а потім дати на нього відповідь. Відповіді повинні бути конкретні, написані чорнилами одного кольору, державною мовою, акуратно оформлені.

Перед виконанням контрольної роботи необхідно ознайомитись з методичними вказівками, питаннями, підібрати і опрацювати нормативні акти, літературні джерела, передивитися записи, зроблені на лекціях.

При відповіді на питання – обов’язково робити посилання на нормативні акти держави, літературні джерела і використовувати їх при розкритті питань.

На кожній сторінці слід залишати поля шириною 30 – 35 мм для зауважень рецензента. В кінці роботи потрібно вказати перелік використаних джерел, поставити дату і підпис.

Контрольна робота складається із 2 теоретичних питань та тестових завдань. Обов’язковими вимогами до теоретичного завдання є:

- висвітлення питання;
- посилання (при запозиченні тексту);
- висновок по питанню;

— список літератури.

Обов’язковими вимогами до тестового завдання є:

Правильне обрання відповіді.

У список використаних джерел вносяться праці, з яких запозичуються цитати, думки, статистичні дані, на які робиться посилання. Бібліографічні посилання – це сукупність відомостей про літературне джерело, що використовується в тексті контрольної роботи.

Джерела в списку літератури потрібно розташовувати згідно порядку посилань в тексті або в алфавітному порядку. Відомості про джерела повинні включати: прізвище та ініціали автора, місце видання, видавництво та рік видання, кількість сторінок. Посилання в тексті на джерела потрібно розташовувати у квадратних дужках, порядковий номер згідно з списком літератури.

Виконана робота направляється в інститут на перевірку в строк, який вказаний у графіку виконання контрольних робіт.

Оцінюється робота з урахуванням глибини викладення матеріалу, самостійності виконання та вміння використовувати теоретичні знання на практиці.

Рівень знань здобувачів дисципліни за підсумками виконання контрольних робіт оцінюється з огляду на наступні критерії:

1. Повнота та правильність виконання завдання – основний критерій.

2. Здатність здобувача:

- диференціювати, інтегрувати та уніфікувати знання;
- аналізувати зміст правових актів, які нормують організацію економічних відносин у сфері цивільного захисту;
- робити узагальнюючі висновки по питанню, яке винесено на розгляд.

Оцінка за виконання контрольної роботи виставляється за наступною системою:

- **«60 балів»** – якщо здобувач показав глибокі знання програмного матеріалу, грамотно і логічно його виклав, бачить проблеми та протиріччя, аналізує та розв'язує складні завдання, застосовуючи при цьому діючі нормативно-правові акти;

- **«50 балів»** – якщо здобувач твердо знає і виклав програмний матеріал, крім відтворення знань, ще і вміє розв'язувати типові завдання; без істотних помилок та вірно використав свої знання при виконанні завдання;

- **«40 балів»** – якщо здобувач в основному виклав матеріал, не розкривши окремих деталей, допустивши окремі несуттєві помилки при відповіді на теоретичні та практичне питання; продемонстрував вміння відтворити знання;

- **«незадовільно»** – якщо здобувач дав неправильну відповідь на поставлені питання або не по суті питання, або робота виконана не по варіанту.

Отримавши контрольну роботу з рецензією викладача, здобувач факультету заочного навчання зобов'язаний уважно ознайомитися із зауваженнями рецензента та внести в роботу відповідні зміни та доповнення, усунути вказані недоліки. На обкладинці допрацьованої роботи необхідно вказати «Повторно» і направити її на рецензію.

Контрольна робота, що виконана не за своїм варіантом, в якій розкриті не всі питання, не має списку використаної літератури - не зараховується.

Отже, контрольна робота може бути незарахована у таких випадках:

- виконано не той варіант контрольної роботи;
- завдання виконане з порушенням вимог до нього, в т.ч. стосовно обсягу;
- не виконано або не вірно виконано одне із завдань.

Здобувачі, які несвоєчасно направили контрольну роботу без поважних причин, на екзаменаційну сесію не викликаються.

Варіант завдань контрольної роботи визначається по останній цифрі у індивідуальному плані або за узгодженням з викладачем.

Роздрукована контрольна робота передається методисту відділу заочного навчання та прикріплюється в клас рум.

Здобувач при необхідності може звернутися за усною або письмовою консультацією до викладача.

Перелік завдань до виконання контрольної роботи

Варіант № 1

Теоретичні завдання:

1. Конституційне право зарубіжних країн як галузь права. Предмет і метод державного права зарубіжних країн.
2. Конституція — основне джерело державного права зарубіжних країн.

Тестові завдання:

1. КОНСТИТУЦІЙНЕ ПРАВО ЯК ГАЛУЗЬ ПРАВА ЦЕ
  - a. провідна галузь права, конкретної держави, що являє собою сукупність правових норм, які регулюють основні відносини владарювання в суспільстві, встановлюючи при цьому належність публічної влади, її організацію та гарантії основних прав і свобод;
  - b. провідна галузь права, конкретної держави, що встановлює систему державних органів та порядок їх формування і діяльності;
  - c. це галузь науки, що вивчає порядок функціонування державних органів;
  - d. провідна галузь права, що визначає основні права та свободи людини.
2. МЕТОДАМИ КОНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ Є
  - a. установлення, владарювання, конституювання та законотворення;
  - b. діалектики, правового аналізу, дозволу, заборони;
  - c. установлення, зобов'язання, дозволу, заборони, конкретно правового аналізу;
  - d. установлення, зобов'язання, дозволу, заборони.
3. СИСТЕМА ГАЛУЗІ КОНСТИТУЦІЙНОГО ПРАВА ЗАРУБІЖНИХ КРАЇН ЦЕ
  - a. загальні принципи і норми;
  - b. загальні та спеціальні принципи і норми;
  - c. норми та конституційно-правові інститути;
  - d. загальні принципи, конституційно-правові інститути та норми.
4. КОНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВІ ІНСТИТУТИ ЦЕ
  - a. система норм конституційного права, що регулюють однорідні взаємопов'язані суспільні відносини та становлять відносно самостійну групу;
  - b. система взаємопов'язаних норм, що становлять самостійну групу та визначають належність публічної влади;
  - c. відносно самостійна група, що врегульовує основні права та свободи людини і громадянина у правовій державі;
  - d. це взаємозалежні інститути виборчого права та основних прав людини.
5. КОНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВА НОРМА ЦЕ
  - a. це встановлене державою правило поведінки, що визначає конституційно-правові відносини в державі та суспільстві;

- b. це загальнообов'язкове правило поведінки, встановлене чи санкціоноване державою з метою регулювання та охорони суспільних відносин, між державою та особою;
- c. це загальнообов'язкове правило поведінки, встановлене чи санкціоноване державою з метою регулювання та охорони суспільних відносин які становлять предмет галузі конституційного права держави;
- d. це санкціоноване правило поведінки суб'єктів конституційно-правових відносин у конкретній державі.

Варіант № 2

Теоретичні завдання:

1. Класифікація конституцій зарубіжних країн.
2. Інститути безпосередньої демократії в зарубіжних країнах.

Тестові завдання:

1. СУБ'ЄКТАМИ КОНСТИТУЦІЙНОГО ПРАВА ЗАРУБІЖНИХ КРАЇНАХ Є:
  - a. фізичні особи, правоохоронні органи, та держава в цілому;
  - b. юридичні особи, громадяни і піддані;
  - c. фізичні особи та суспільні утворення ;
  - d. фізичні, юридичні особи та глава держави.

2. СУДОВИЙ ПРЕЦЕДЕНТ ЯК ДЖЕРЕЛО ПРАВА ЦЕ
  - a. рішення конституційних судів та прирівняних до них;
  - b. рішення суду з конкретних справ, які визнаються обов'язковими при розгляді в майбутньому подібних справ;
  - c. рішення апеляційних судів;
  - d. рішення спеціалізованих судів.

3. ОНОВНИЙ ЗАКОН ДЕРЖАВИ - ЦЕ
  - a. закон, який має чітко окреслену сферу регулювання;
  - b. закон, який визначає статус державних органів і процедурународного голосування;
  - c. закон, який регулює різноманітні види суспільних відносин;
  - d. закон, який регулює найбільш важливі суспільні відносини в державі.

4. КОНСТИТУЦІЄЮ З ГНУЧКОЮ ФОРМОЮ ВНЕСЕННЯ ЗМІН Є
  - a. зміни вносяться кваліфікованою більшістю в парламенті;
  - b. зміни вносяться шляхом прийняття звичайного закону;
  - c. зміни вносяться шляхом проведення референдуму;
  - d. зміни вносяться шляхом видання відповідного указу главою держави.

5. ПОЛІТИЧНА ПАРТІЯ ЦЕ
  - a. державна організація;
  - b. громадська організація;
  - c. різновид професійних спілок;
  - d. військова організація.

Варіант № 3

Теоретичні завдання:

1. Поняття та види громадських об'єднань в зарубіжних країнах.
2. Монархія та її види у сучасному світі.

Тестові завдання:

1. ФУНКЦІЮ ПОЛІТИЧНИХ ПАРТІЙ Є
  - a. здійснення контролю за діяльністю органів державної влади;
  - b. здійснення виконавчої влади;
  - c. прийняття законів;
  - d. здійснення судової влади;
2. ОДНОПАРТІЙНІ СИСТЕМИ ІСНУЮТЬ В ДЕРЖАВАХ З ТАКИМ ПОЛІТИЧНИМ РЕЖИМОМ
  - a. тоталітарним;
  - b. консервативним;
  - c. ліберальним;
  - d. демократичним.
3. ВИДИ БАГАТОПАРТІЙНИХ СИСТЕМ
  - a. блокові;
  - b. з домінуючою партією;
  - c. без домінуючої партії;
  - d. все вище перераховане.
4. ПРИНЦИПАМИ ВИБОРЧОГО ПРАВА Є
  - a. мажоритарні і пропорційні;
  - b. рівного і загального виборчого права;
  - c. таємних виборів;
  - d. рівного, загального, вільного (або обов'язкового), прямого виборчого права, таємного голосування.
5. СОЦІАЛЬНОЮ ФУНКЦІЮ ВИБОРІВ Є
  - a. надання владі легітимності;
  - b. реалізація народного суверенітету;
  - c. функція селекції і вирішення соціальних конфліктів;
  - d. все вище перераховане.

Варіант № 4

Теоретичні завдання:

1. Поняття та види громадських об'єднань в зарубіжних країнах.
2. Монархія та її види у сучасному світі.

Тестові завдання:

1. ЗА ЮРИДИЧНИМИ НАСЛІДКАМИ ВИБОРИ БУВАЮТЬ
  - a. легітимні і нелегітимні;
  - b. легітимні;
  - c. нелегітимні;
  - d. прямі і непрямі.

2. СУБ'ЄКТИВНЕ ВИБОРЧЕ ПРАВО ВКЛЮЧАЄ
  - a. сукупність інститутів;
  - b. систему конституційно-правових норм;
  - c. активне і пасивне виборче право;
  - d. все вище перераховане.

3. ПРИНЦИП ЗАГАЛЬНОГО ВИБОРЧОГО ПРАВА ОЗНАЧАЄ
  - a. виборчі права визнаються за всіма дорослими і психічно здоровими громадянами;
  - b. всі виборці рівні перед законом;
  - c. всі виборці мають однаковий вплив на результати голосування;
  - d. виборці голосують безпосередньо за кандидата.

4. ПРЕЗИДЕНТ США ОБИРАЄТЬСЯ
  - a. шляхом прямих виборів;
  - b. парламентом;
  - c. Верховним Судом;
  - d. колегією виборщиків.

5. ВИБОРЧІ СИСТЕМИ БУВАЮТЬ
  - a. мажоритарні;
  - b. пропорційні і змішані;
  - c. мажоритарні, пропорційні, змішані;
  - d. змішані.
  - e.

Варіант № 5

Теоретичні завдання:

1. Унітарні держави та їх характерні особливості на сучасному етапі розвитку зарубіжних країн.
2. Федеративні держави їх характерні ознаки та особливості в ряді зарубіжних країн.

Тестові завдання:

1. РЕФЕРЕНДУМ ЦЕ
  - a. спосіб прийняття офіційних рішень шляхом проведення голосування виборців;
  - b. спосіб формування органів місцевого самоврядування;
  - c. спосіб формування парламенту;
  - d. спосіб обрання глави держави.

2. ЗА ЮРИДИЧНОЮ СИЛОЮ РЕФЕРЕНДУМИ БУВАЮТЬ
  - a. обов'язкові і факультативні;
  - b. безпосередні і опосередковані;
  - c. консультативні і імперативні;
  - d. загальнодержавні та місцеві.

3. ЗА СПОСОБОМ ПРОВЕДЕННЯ РЕФЕРЕНДУМИ БУВАЮТЬ
  - a. за народною ініціативою;
  - b. обов'язкові і факультативні;
  - c. за ініціативою парламенту і глави держави;

d. місцевий і загальнодержавний.

4. ЗА ПРЕДМЕТОМ ПРОВЕДЕННЯ РЕФЕРЕНДУМИ БУВАЮТЬ

- a. конституційний і законодавчий;
- b. міжнародно-правовий;
- c. по зміні адміністративно територіального устрою;
- d. все вище перераховане.

5. З ПОЗИЦІЇ ТЕОРІЇ ПОДІЛУ ВЛАД ТА ЄДНОСТІ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ
ФОРМА ДЕРЖАВИ МОЖЕ БУТИ

- a. монархічна,
- b. республіканська,
- c. монархатична,
- d. демократична.

Варіант № 6

Теоретичні завдання:

1. Унітарні держави та їх характерні особливості на сучасному етапі розвитку зарубіжних країн.
2. Федеративні держави їх характерні ознаки та особливості в ряді зарубіжних країн.

Тестові завдання:

1. ПІД ФОРМОЮ ПРАВЛІННЯ РОЗУМІЮТЬ
  - a. сукупність нормативно-правових актів, які визначають правовий статус органів державної влади, що здійснюють управлінську функцію;
  - b. це комплексний інститут конституційного права, що являє собою внутрішньо узгоджену систему норм, які визначають порядок функціонування та взаємодію глави держави, органів законодавчої та виконавчої влади;
  - c. це загальний конституційно правовий інститут, що функціонує, у правовій державі та забезпечує розвиток громадянського суспільства;
  - d. це система державних органів правової держави, що забезпечують основні права, свободи людини і громадянина.
2. МОНАРХІЯ ЦЕ
  - a. форма правління в якій голова держави є особа, що отримала і передає свою посаду та особливий почесний титул як правило в спадок та по життєво;
  - b. форма правління в якій відсутній глава держави та діє колегіальний орган парламент який є вищим в системі органів державної влади;
  - c. форма здійснення влади державними органами у правовій державі;
  - d. формальне визнання главою держави однієї особи.
3. ДУАЛІСТИЧНА МОНАРХІЯ ХАРАКТЕРИЗУЄТЬСЯ
  - a. розподілом влади між монархом та парламентом;
  - b. розподілом влади між парламентом і урядом;
  - c. розподіл влади між монархом та урядом;
  - d. розподіл влади між монархом та судовою владою.
4. ХАРАКТЕРНОЮ ОЗНАКОЮ ПАРЛАМЕНТАРНОЇ МОНАРХІЇ Є
  - a. Парламент формується главою держави;
  - b. повноваження монарха мають переважно представницький характер;
  - c. глава держави підлягає політичній відповідальності;

- d. вищі державні органи є виборними.
5. ВИБОРНА МОНАРХІЯ ЦЕ
- a. - обрання монарха на загальнодержавних виборах;
  - b. - обрання монарха на референдумі;
  - c. - обрання монарха парламентом;
  - d. - обрання монарха обмеженим колом осіб.

Варіант № 7

Теоретичні завдання:

1. 1. Конфедерації у сучасному світі, мета їх створення і діяльності, характерні особливості їх функціонування.
2. Державний режим у зарубіжних країнах його види.

Тестові завдання:

1. РЕСПУБЛІКА ЦЕ
  - a. форма правління, що характеризується виборністю глави держави із законодавчо обмеженим терміном перебуванням на посаді;
  - b. форма правління для якої характерно позапартійність глави держави;
  - c. форма правління при якій глава держави має бути партійним лідером;
  - d. форма правління при якій главою держави є колегіальний орган із законодавчо визначеною детермінованістю повноважень.
2. ХАРАКТЕРНОЮ РИСОЮ ПРЕЗИДЕНТСЬКОЇ РЕСПУБЛІКИ Є
  - a. домінування влади президента без можливості впливу на його діяльність;
  - b. жорстка система розподілу влад при наявності системи стримування та противаг;
  - c. гнучкий поділ влади без елементів стримування та противаг;
  - d. гнучкий поділ влади із законодавчо встановленими елементами стримування та противаг.
3. ХАРАКТЕРНИМИ ОЗНАКАМИ ПАРЛАМЕНТАРНОЇ РЕСПУБЛІКИ Є
  - a. глава держави обирається шляхом прямих виборів;
  - b. акти глави держави потребують контрастної сигнації;
  - c. уряд відповідальний перед главою держави;
  - d. глава держави не має право розпуску парламенту.
4. УНІТАРНА ДЕРЖАВА ЦЕ
  - a. єдина держава, що немає у своєму складі державних утворень а складається із адміністративно-територіальних одиниць;
  - b. держава, що має у своєму складі автономні утворення;
  - c. держава, що знаходиться під владою глави держави – монарха;
  - d. держава територіальні складові якої мають власні законодавчі органи.
5. АВТОНОМІЯ В ДЕРЖАВІ ЯВЛЯЄ СОБОЮ
  - a. форму державного устрою, що має власну конституцію та власні законодавчі органи;

- b. форму державного утворення, що керується власними виборними органами;
- c. форму децентралізації державних функцій з урахуванням географічних, історичних а у окремих випадках національних особливостей відповідних територій;
- d. форму децентралізації державної влади, що визначається конституцією територіального утворення.

Варіант № 8

Теоретичні завдання:

1. Порядок та форми роботи парламенту в зарубіжних країнах.
2. Законодавчий процес.

Тестові завдання:

1. ХАРАКТЕРНИМИ ОЗНАКАМИ ФЕДЕРАТИВНОЇ ДЕРЖАВИ Є
  - a. наявність єдиної конституції;
  - b. діє принцип єдиного громадянства;
  - c. можливе існування місцевих урядів;
  - d. суб'єкти федерації наділені суверенітетом.
2. АВТОРИТАРНИЙ РЕЖИМ ХАРАКТЕРИЗУЄТЬСЯ
  - a. мілітаризацією державного апарату, посиленням впливу військово-промислового комплексу на формування державної політики, встановлення повного контролю за суспільним життям, заборонаю функціонування опозиційних партій, наявність виключно державної форми власності;
  - b. обмеженням прав свобод громадян, відмовою від демократичних принципів та процедур діяльності держави, схильність до силових методів вирішення завдань державного управління, ліквідація центральних та місцевих представницьких органів, відмова від принципу поділу влад, розширення репресивного апарату, зосередження повноважень в руках формально легітимного глави держави;
  - c. обмеженням прав людини, силові методи вирішення питань державного управління, розширення державного апарату, вплив релігії на свідомість громадян;
  - d. наявністю репресивного апарату, обмеження прав людини, наявністю державного апарату, що функціонує на засадах поділу влади.
3. ХАРАКТЕРНИМИ ОЗНАКАМИ ДЕМОКРАТИЧНОГО РЕЖИМУ Є
  - a. збільшена роль глави держави;
  - b. принцип розподілу влад не існує;
  - c. існування органів місцевого самоврядування;
  - d. права людини обмежені.
4. ЗА СПОСОБОМ ФОРМУВАННЯ ОРГАНИ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ ПОДІЛЯЮТЬСЯ
  - a. виборні;
  - b. призначаються політичними партіями;
  - c. виборчі і призначувані;
  - d. призначувані.
5. ПАРЛАМЕНТ ЦЕ
  - a. загальнодержавний колегіальний орган загальної компетенції, який здійснює поточне управління країною;

- b. загальнодержавний представницький колегіальний орган, основною функцією якого є здійснення законодавчої влади;
- c. місцевий представницький орган, основною функцією якого є здійснення поточного управління певною адміністративно-територіальною одиницею;
- d. загальнодержавний колегіальний орган, сформований главою держави з метою здійснення контролю за діяльністю органів державної влади.

Варіант № 9

Теоретичні завдання:

1. Конфедерації у сучасному світі, мета їх створення і діяльності, характерні особливості їх функціонування.
2. Державний режим у зарубіжних країнах його види.

Тестові завдання:

1. НИЖНЯ ПАЛАТА ДВОПАЛАТНОГО ПАРЛАМЕНТУ ФОРМУЄТЬСЯ
  - a. прямими виборами;
  - b. непрямими виборами;
  - c. урядами суб'єктів федерації;
  - d. місця у палаті займають тільки особи з дворянським титулом.

2. ВЕРХНЯ ПАЛАТА ДВОПАЛАТНОГО ПАРЛАМЕНТУ ФОРМУЄТЬСЯ
  - a. зборами представників особливих адміністративних районів;
  - b. резервуванням місць для представників національностей;
  - c. главою уряду;
  - d. з числа членів Нижньої палати.

3. ПРАВОМ ЗАКОНОДАВЧОЇ ІНІЦІАТИВИ В БІЛЬШОСТІ ДЕРЖАВВОЛОДІЮТЬ
  - a. громадяни;
  - b. об'єднання громадян;
  - c. палати парламенту;
  - d. глава уряду.

4. ЗА САЛІЧНОЮ СИСТЕМОЮ ПРАВО НАСЛІДУВАННЯ ПРЕСТОЛУНАЛЕЖИТЬ
  - a. тільки чоловікам за правом первородства;
  - b. тільки по жіночій лінії;
  - c. рівними правами володіють наслідники по чоловічій і жіночій лінії;
  - d. перевага надається чоловічій лінії.

5. СИСТЕМА ПРЕСТОЛОНАСЛІДУВАННЯ ЗА ЯКОЇ ПРЕСТОЛНАСЛІДУЄ ПЕРША ДИТИНА МОНАРХА
  - a. сучасна кастильська;
  - b. традиційно кастильська;
  - c. габсбурзька;
  - d. салічна.

Варіант № 0

Теоретичні завдання:

1. Види урядів в зарубіжних країнах.
2. Повноваження уряду, урядова правотворчість.

Тестові завдання:

1. ПРИ ПАРЛАМЕНТАРНІЙ РЕСПУБЛІЦІ УРЯД ФОРМУЄТЬСЯ
  - a. главою держави;
  - b. парламентом;
  - c. главою держави і парламентом;
  - d. певною політичною силою.

2. ЗМІШАНИЙ СПОСІБ ФОРМУВАННЯ УРЯДУ ПРИТАМАННИЙ ДЛЯ
  - a. президентських республік;
  - b. парламентарної монархії;
  - c. парламентарної республіки;
  - d. змішаної республіки.

3. ВИДИ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ УРЯДУ
  - a. політична;
  - b. юридична;
  - c. політична і юридична;
  - d. безвідповідальність.

4. СУДИ МОЖУТЬ ФОРМУВАТИСЯ
  - a. політичною партією;
  - b. главою держави;
  - c. урядом;
  - d. міністерством внутрішніх справ.

5. ДЛЯ АНГЛОСАКСОНСЬКОЇ МОДЕЛІ СУДОВОЇ СИСТЕМИ ПРИТАМАННО
  - a. використання суду присяжних і мирових суддів;
  - b. виборність суддів і народних засідателів;
  - c. використовується суд шерифів;
  - d. процедура оскарження фактично не існує.

Рекомендовані джерела інформації

1. Бостон С.К. Державне право зарубіжних країн : навч. посіб. / С.К. Бостон, М.Г. Тимченко. - Київ : Центр навч. літ., 2023.-506 с.
2. Георгіца А.З. Конституційне право зарубіжних країн : підручник / А.З. Георгіца. - Тернопіль : Астон, 2019. - 456 с.
3. Горшеньова М.С. Конституційне право зарубіжних країн : навч. посіб. / М.С. Горшеньова, К.О. Закоморна, В.О. Ріяка ; за заг. ред. В.О. Ріяки. - 2-ге вид., допов. і перероб. - Київ, 2024. - 556 с.
4. Конституційне (державне) право зарубіжних країн : навч. посіб. / В.М. Бесчасний, О.В. Філонов, В.М. Субботін, С.М. Пашков ; за ред. В.М. Бесчасного. - Київ : Знання, 2017. - 642 с.
5. Конституційне право зарубіжних країн : навч. посіб. / за ред. В.О. Ріяки. - Київ : Юрінком Інтер, 2022. -512 с.
6. Орленко В.І. Конституційне (державне) право зарубіжних країн / В.І. Орленко, В.В. Орленко. - Вид. 3-тє. - Київ : Паливода, 2024. - 240 с.
7. Шаповал В.М. Конституційне право зарубіжних країн : підручник / В.М. Шаповал. - К., 2020. - 468 с.
8. Шаповал В.М. Конституції нових держав Європи та Азії / В.М. Шаповал. - Київ : Право, 2019. - 678 с.
9. Шаповал В.М. Державний лад країн світу / В.М. Шаповал. - Київ : Український центр правничих студій, 2018. - 320 с.
10. І.Тетарчук, Т. Дяків Конституційне право зарубіжних країн. Навчальний посібник для підготовки до іспитів. -К: Центр навчальної літератури, 2017.-206с
11. Шаповал В.М. Конституційне право зарубіжних країн : підручник / В.М. Шаповал ; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України. – 10-те вид., перероб. та допов. – Київ : Ін Юре, 2021. – 315, с
12. Державне (конституційне) право зарубіжних країн: посіб. для підготов. до іспитів / К. О. Закоморна. –Х. : Право, 2023. –224 с. 8. Державне право 33 зарубіжних країн (у схемах) / Б. В. Калиновський, О. Я. Лапка, Н. Я. Лапка, Т. О. Пікуля, Л. А. Івершенко, Л. М. Козодой, К. В. Тарасенко; За заг. ред. О. Я. Лапки. –К.: КНТ, 2012. –528 с.
13. Конституційне (державне) право зарубіжних країн: навч. посібник / В.М. Бесчасний, О.В. Філонов, В.М. Субботін, С. М. Пашков. –2-ге вид., стереотип. –К.: Знання, 2018. –467 с.
14. Конституційне право зарубіжних країн. Академічний курс: підручник для студентів вузів / В.М.Шаповал. –К.: Юрінком Інтер, 2010. –462 с.
15. Герак Р. С. Правова система Франції: загальна характеристика структури та джерел права // Правова держава: Щоріч. наук. пр. ін-ту держави та права ім. В. М. Корецького ПАН України: Вип. 13. —К., 2022. —584 с.